

„SZABLYA – 2002” GYAKORLAT KÖZLEKEDÉSI BIZTOSÍTÁSI FELADATAINAK TAPASZTALATAI

*Tisza Imre*¹

A gyakorlat megnevezése: Szablya – 2002.

A gyakorlat típusa: Parancsnoki és törzsvezetési gyakorlat, ellenőrző, valamint kötelék lögyakorlatok végrehajtásával.

A gyakorlat helye: MH KGYLP (Várpalota).

A gyakorlat ideje: 2002. 08. 21 – 2002. 10. 04.

A gyakorlat célja: A dandár és a zászlóaljtörzsek gyakoroltatása a válságkezelés katonai feladatainak végrehajtása során, valamint a védelmi és támadó hadművelet megtervezésében, megszervezésében és vezetésében.

A gyakorlótérre történő átcsoportosítás

A gyakorlat végrehajtása során a szállítási és mozgatási feladatokat a dandár vasúti szállítással hajtotta végre. Sajátos helyzetet teremt, hogy az alakulat három helyőrségben települ, ezért a vasúti berakások **is 3 helyen kerültek végrehajtásra:**

- Debrecenben, a belsőfatéri rakodón és konténerterminálon,
- Hajdúhadházon, a MH iparvágányon és az állomás rakodóján,
- Nyíregyházán a közforgalmi rakodón és a „Róka” iparvágányon.

Az alegységek személyi állományát az átcsoportosítások végrehajtása során autóbuszokon kellett a rakodók és a laktanyák között szállítani.

A kirakodások Hajmáskér vasútállomáson történtek. A vasúti szállításnál előnyt jelentett, hogy a berakó állomásokat (Nyíregyháza, Hajdúhadház, Debrecen) egy vasúti fővonal köti össze. Így lehetőség nyílt arra, hogy a különböző helyen berakott szerelvényeket vonatösszekapcsolással továbbítsák. A vonatok képzésénél figyelembe kellett

¹ Tisza Imre százados, MH 5. Bocskai István Gépesített Lövészdandár, közlekedési részlegvezető.

vennünk a vasút szabályzóit (legkisebb kocsiszám, megengedett vonat hossz- és össztömeg, veszélyes áruk szállítása), valamint azt, hogy az alegységek megosztás nélkül egyszerre kerüljenek elszállításra.

Az átcsoportosítást a gyakorlat megkezdése előtt kettő héttel megkezdte a dandár, így időben zsúfoltság nem volt érezhető. Feladásra került napi kettő-három szállítmány. Azonban megmutatkozott, hogy egyetlen berakó állomás sem lenne képes ettől nagyobb teljesítményre.

Különösen hátrányos a hajdúhadházi vasútállomásból kiágazó MH iparvágány helyzete. A szállítmányok többsége itt került berakásra. Az iparvágány egy egyvágányos homlokrakodóból áll, a vasútállomástól kb. 1, a bázistól 3 km-re fekszik.

Az iparvágány hosszúsága nem teszi lehetővé egy teljes katonavonat berakását, a nagyobb vonatok rakodását két beállítással szolgálja ki a vasút. Hajdúhadház négyvágányos fővonalai vasútállomással rendelkezik, melyből két iparvágány ágazik ki, több használással.

A fővonalai vasúti forgalom, valamint az iparvágány használók intenzív áruszállításai miatt a katonavonatok berakása és kiszolgálása időigényes és körülményes. Az egy szállítmányhoz tartozó vasúti kocsik cseréje az iparvágányon nem ritkán órákig tart. További gondot jelent, hogy a katonai rakodó mellett található közvetlenül a település temetője, a temeték alatt kegyeleti okokból a rakodás szünetel.

A hajdúhadházi MH iparvágányról mindezeket figyelembe véve átlagosan napi kettő vonat rakható meg, ami nem elégíti ki a dandár jövőbeni igényeit.

Az átcsoportosítás során továbbításra került 13 csapatszállítmány, valamint (a tervezetten felül) 2 szállítmány célanyag. ***Ezekhez felhasznált vasúti gördülő anyag:***

- 311 db pórekocsi, 18 db fedett kocsi, 34 db személykocsi.

Elszállításra került:

- 348 db kerekes, 42 db lánctalpas technikai eszköz, 41 db vontatmány, 29 db 20' konténer, 25 tonna anyag és 1733 fő.

A laktanyából a berakó állomásra a dandár raktárainak anyagait és a rakott konténereket polgári fuvarozó szállította ki. Hajmáskéren a konté-

nerek kirakása és mozgatása az előljáró által biztosított honvédségi rakodó- és szállító járművekkel történt.

Vasúti raktárbázis

A gyakorlat közlekedési biztosításának kiemelten fontos feladata volt a Hajmáskér vasútállomáson raktárbázis telepítésére. Az ellátási feladatok megszervezésénél az alapvető elgondolás az volt, hogy a polgári beszállítók az ellátópont nehéz megközelíthetősége miatt, valamint raktározási kapacitás hiányában itt adják át az áruikat 2-3 napi rendszerességgel. Az ellátópont és az alegységek naponta innen vételeztek.

A raktárbázison valósult meg az élelmezési, ruházati, hajtóanyag, fenntartási, műszaki-erődítési és a közlekedési anyagok tárolása. A raktárbázis telepítésére *az alábbi eszközök kerültek felhasználásra:*

- 8 db Gbgs vasúti fedett kocsi, 1 db ZTZ vasúti örkocsi, 3 db 20' hűtő konténer, 1 db 20' szállító konténer, 1 db VKP lakókonténer, 1 db Kc-20 üzemanyag tartálykonténer, 2 db elasztikus üzemanyagtartály.

A raktárbázis a hajmáskéri vasútállomás „*kerti csonka*” vágányán és a mellette lévő megvilágított rakodó területen települt. Kieépítésre kerültek az őrzés-védelemhez szükséges létesítmények figyelembe véve az állomás áru- és személyforgalom zavartalanosságának biztosítását.

A raktárbázis a gyakorlat teljes időtartama alatt zavartalanul működött és jelentősen megkönnyítette a raktározási és ellátási feladatok végrehajtását.

Békehelyőrségekbe történő visszacsoportosítás

A visszacsoportosítás végrehajtására lényegesen kevesebb idő áll rendelkezésre. A dandár szeptember 26-án hajtott végre bemutató lövészetet, és még 27-én is voltak kiképzési feladatok. A gyakorlóteret és a hajmáskéri vasútállomás 02-án 04.00-ig át kellett adni a „*TENKES - 2002*” gyakorlat végrehajtására érkező pécsi **MH 101. „Szigetvári” Zrínyi Miklós Vegyes Tüzérdandár** számára. Ennek megfelelően az első szállítmány szeptember 28-án került berakásra, a felszámoló részleg október 01-én hagyta el a gyakorlat helyszínét.

A visszacsoportosítás során az alegységek és a szállítmányok összeállítása ugyanabban a rendben történt. A feszített ütemű végrehajtás miatt Hajmáskér tehermentesítésére a csapatszállítmányok berakására be-

vonásra került Várpalota vasútállomás, a konténerek rakodását pedig Veszprém vasútállomáson hajtotta végre a dandár.

A kirakodásokra szintén három állomás lett kijelölve. Az átcsoportosításhoz hasonlóan vonat összekapcsolás és vonat szétkapcsolás is végrehajtásra került. Hajmáskéren napi 3 vonat berakását és továbbítását gond nélkül végre lehetett hajtani, azonban Várpalotán a rakodó adottságai miatt csak napi eggyel lehetett számolni.

A gyakorlaton alkalmazott közlekedési szaktechnikai eszközök

- ***2 db terepjáró rakodógép (DVHM 3522, DV 35 T4K)***

A 2 db rakodógép összesen mintegy 250 üzemórát teljesített. A terepen való alkalmazhatóság figyelembevételével a táborban a DV 35 T4K, a vasúti raktárbázison a DVHM 3522 került alkalmazásba vételre. A DV 35 T4K-t az alakulat július hónapban vette át gyári új állapotban, üzemeltetése során meghibásodás nem történt.

- ***1 db motoros szállító targonca (Desta Car NX 13)***

A legnagyobb igénybevételt a motoros szállító targonca hajtotta végre mintegy 3 000 km-t tett meg, melyből 1 500 km-t a gyakorlótér útjain. A gyakorlat utolsó hetében generátor meghibásodás miatt az üzemeltetést le kellett állítani. Az eszköz javítására a béke helyőrségben került sor.

- ***1 db 20' konténer rakodó-szállító nyerges szerelvény (Skoda-Liaz HLS 200)***

A jármű a gyakorlaton mintegy 2000 km-t tett meg. Ezalatt többször meghibásodott. A gyakorlat során hat alkalommal lett igénybevételre kirendelve, melyből háromszor el sem tudott indulni.

- ***3 db hűtő konténer***

A 20' hűtőkonténerek Hajmáskér vasútállomáson lettek telepítve, és elektromos üzemmódban működtek. A gyakorlat alatt egy alkalommal került sor javításra.

A gyakorlaton használt közlekedési szakanyagok

Rögzítő eszközök:

- 190 klt kerekes jármű rögzítő heveder,
- 20 klt láncalpas rögzítő heveder.

Nagymértékben megkönnyítik a technikai eszközök (akár fém padlójú vasúti kocsin történő) rögzítését.

- 140 klt UMK 2K/4K,

Megfelelő tapasztalattal rendelkező rakodó állomány esetében még mindig hatásos rögzítő eszközök.

- 100 klt rakomány rögzítő heveder.

Egységtrakomány képző eszközök:

- 54 db 20' konténer

Jelentősen megkönnyítette a raktározási, szállítási feltételeket.

- 50 db 1 t dróthálós rakodólap,

Ezekben került kiszállításra páncélos és gépjárműtechnikai, ruházati és közlekedési szakanyag jelentős része. Tárolásra és anyagmozgatására kiválóan alkalmas.

- HAFUK 150 és 300

A rakodási gépesítés alacsony színvonala miatt ebből volt a gyakorlaton a legtöbb. Az alegységek a különböző vegyes anyagaik málházására használták. Jelentős mennyiségben alkalmazta a ruházat is.

- Műanyag és acél pántoló eszköz készletek

Négy készletet használt a Vasúti Raktábázis állománya, főleg ruházati anyag és közlekedési anyagok rakomány képzésére.

Kézi anyagmozgató eszköz

- Hidraulikus emelővillás targonca

A vasúti kocsikban az egységtrakományok mozgatására használtuk. Terepen használni lehetetlen.

Összességében:

Vasúti szállítások: Megfelelő mennyiségű rögzítő eszköz állt rendelkezésünkre, így a rakodások gördülékeny végrehajtásnak ez nem volt akadálya. Továbbra is fontosnak ítéltük meg az UMK készletek alkalmazását, a jelenleg rendelkezésre álló készletek felújítását és újak beszerzését.

Anyagszállítások: Óriási jelentősége volt a szállító konténerek alkalmazásának, kifejezetten a tábori körülmények között a fontosabb anyagok tárolásában. Sajnos azonban a konténerek szállításánál az alakulat, az állományában lévő rakodó-szállító eszközzel (nem megfelelő üzembiztonsága miatt) nem tud számolni. A konténereken kívül anyagszállításra használtunk még 18 db Gbs vasúti kocsit, mellyel csökkentettük a költséges közúti szállítást.

Gépi anyagmozgató eszközök: Alacsony színvonalú a gépi rakodás helyzete az alakulatnál. Zászlóalj szinteken egyáltalán nincs rendszeresítve rakodó eszköz. Az aleggységeknél még mindig a kézi rakodás a jellemző. Az új NATO normák szerint, az aleggységekre számvetett készletek mennyisége indokolja a korszerű egységakomány képző eszközök és anyagmozgató gépek rendszeresítését, és alkalmazását.

Kézi anyagmozgató eszközök: Gépesített lövészdandár alkalmazása során jelentőségük alacsony. Kizárólag a béke helyőrség ellátási feladatai során alkalmazhatóak, kivéve a terepen is alkalmazható kézikocsikat, targonca pótkocsikat.

A feladatok késedelem nélkül, a napi (és nem ritkán, a végrehajtás napján felmerülő) igényeknek megfelelően kerültek végrehajtásra, ami köszönhető az előljáró katonai közlekedési szervek szakállományával való jó munkakapcsolatnak és együttműködésnek. Nagy jelentősége volt a folyamatos (napi) kapcsolattartásnak, a szakfeladatok ellátásának színvonalát javítja, az információk pontos és késedelem nélküli továbbításához (a gyakorlótéren főként) nagy segítséget nyújtanak a szolgálati mobiltelefonok.

Az aleggységek szakállománya jelentős szakmai tapasztalatot szerzett. A fentieket figyelembe véve a gyakorlat, és közlekedési biztosításának végrehajtása sikeresnek mondható.